

Česká školní inspekce

Plzeňský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Masarykova základní škola Horní Bříza, okres Plzeň-sever

Třída 1. máje 210, 330 12 Horní Bříza

Identifikátor školy: 600 071 316

Termín konání inspekce: 13. – 24. října 2003

Čj.:	d1-1081/03-2159
Signatura:	od4cx109

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v předmětech český jazyk ve 3. a 4. ročníku a ve speciální třídě, prvouka v 1. a 2. ročníku, přírodověda v 5. ročníku a vlastivěda ve 4. ročníku prvního stupně, český jazyk, dějepis, fyzika, informatika, občanská a rodinná výchova, tělesná výchova, zeměpis, přírodopis na druhém stupni školy ve školním roce 2003/2004
- materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v předmětech český jazyk ve 3. a 4. ročníku a ve speciální třídě, prvouka v 1. a 2. ročníku, přírodověda v 5. ročníku a vlastivěda ve 4. ročníku prvního stupně, český jazyk, dějepis, fyzika, informatika, občanská a rodinná výchova, tělesná výchova, zeměpis, přírodopis na druhém stupni školy ve školním roce 2003/2004
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy český jazyk ve 3. a 4. ročníku a ve speciální třídě, prvouka v 1. a 2. ročníku, přírodověda v 5. ročníku a vlastivěda ve 4. ročníku prvního stupně, český jazyk, dějepis, fyzika, informatika, občanská a rodinná výchova, tělesná výchova, zeměpis, přírodopis na druhém stupni školy ve školním roce 2003/2004.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Masarykova základní škola Horní Bříza, okres Plzeň-sever je úplná základní škola s 24 třídami a 550 žáky. Kapacita školy je 680 žáků. Součástí školy jsou školní družina a školní jídelna. Zřizovatelem školy je Město Horní Bříza, Třída 1. máje 300, 330 12 Horní Bříza. Škola je příspěvkovou organizací.

Výuka v 1. – 9. ročníku probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola schváleného MŠMT ČR pod čj. 16 847/96-2. Na prvním stupni je vytvořena specializovaná třída pro žáky 2. – 5. ročníku, kteří podle vyšetření pedagogicko-psychologické porady vyžadují integraci z důvodu zjištěné poruchy učení. Pestrost nabídky zajišťuje škola profilací učebního plánu podle zájmu a schopností žáků nabídkou volitelných a nepovinných předmětů a zájmových kroužků.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V kontrolovaných předmětech vyučují učitelé odborně a pedagogicky způsobilí ve smyslu obecně závazných právních předpisů. Výjimkou je výuka tělesné výchovy ve všech třídách druhého stupně a v některých třídách výuka rodinné a občanské výchovy. Předmětová specializace a individuální schopnosti učitelů jsou podle možností organizace výuky převážně vhodně využívány. Výchovný poradce je kvalifikovaný.

Provoz školy se řídí převážně účelně zpracovaným Organizačním řádem a Vnitřním řádem školy. Některá ustanovení Organizačního řádu z roku 1998 nereflktují nové skutečnosti, vzniklé přechodem školy do právní subjektivity od 1. 1. 2003. Pro organizaci výchovně-vzdělávací práce školy na prvním a druhém stupni jsou jmenováni dva zástupci ředitele. Oba přidělené kompetence vhodně využívají ke zkvalitnění práce školy. Neúměrně velký objem práce je přidělen pracovním odpovědným za zpracování mezd. Organizační struktura školy však vyhovuje podmínkám a je funkční.

Informování zaměstnanců je zajišťováno prostřednictvím plánovaných organizačních porad a pedagogických rad i krátkých setkání svolaných k řešení aktuálních problémů. Organizaci chodu školy a informovanost pracovníků zefektivňují roční i týdenní plány práce, aktuální informace vyvěšené ve sborovnách školy i individuální jednání vedení školy s konkrétními pracovníky. Metodické orgány jsou ustaveny a spolupodílí se na zefektivnění vyučovacího procesu, mimo jiné i koordinací tematických plánů.

Systém vedení zaměstnanců vychází především z velkého počtu hospitací ve vyučovacích hodinách a následných pohovorů, z pravidelných schůzek a jednání s odpovědnými provozními pracovníky. Větší pozornost je věnována začínajícím učitelům.

Hospitační činnost ředitele vychází z předem formulovaných cílů. Na základě zjištění jsou následně stanovena opatření k odstranění zjištěných nedostatků. V některých inspekci sledovaných hodinách se tato skutečnost konkrétně a pozitivně projevila v efektivním využívání didaktických postupů.

Personální podmínky, které jsou v některých případech prvotní příčinou nedostatků, které inspekce zjistila, vedení školy řeší obtížně. Odborně a pedagogicky způsobilí pracovníci s potřebnou aprobační nemají o práci v Masarykově základní škole Horní Bříza, okres Plzeň-sever, příliš zájem. Plánovitě obsazování učitelských míst je tak velmi obtížné.

Učitelé se v uplynulém školním roce vzdělávali především v cizích jazycích, metodice kooperativní výuky a práci v týmu a v informatice. Přínosem jsou vzájemné hospitace. Prvky efektivní kooperativní výuky byly pozorovány i v hodinách sledovaných školními inspektory.

Hodnocení učitelů provádí vedení školy při stanovení osobního ohodnocení a po kontrolní činnosti. Důsledně kontrolovaná opatření v hospitačních záznamech umožňují vedení školy i učitelům zaznamenat případný pokrok v jejich práci.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou vzhledem ke schváleným dokumentům velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Prostředí školy, chodeb, kmenových tříd i odborných pracoven (10) je vhodné pro plnění zvoleného vzdělávacího programu. Chodby, navštívené třídy, sociální zařízení a další společné prostory byly většinou čisté a esteticky vyzdobené. V některých třídách na prvním i druhém stupni je však školní nábytek značně opotřebovaný, popsáný, ale ještě funkční. Nepůsobí estetickým dojmem, stejně jako prostředí těchto tříd. Velmi dobré jsou prostorové i materiální podmínky pro výuku tělesné výchovy, škola má dvě dobře vybavené tělocvičny a k dispozici asi 5 minut chůze vzdálený stadion pro výuku atletických disciplin. Odborné učebny i kabinety dějepisu, přírodopisu, a prvního stupně jsou vybaveny velmi dobře. Dobře vybavené jsou kabinety fyziky, českého jazyka, zeměpisu, občanské a rodinné výchovy. Žáci mají k dispozici potřebné učebnice. Zastaralé je vybavení školy výpočetní technikou. Vedení školy má o zjištěných nedostatecích přehled získaný pravidelnou kontrolní činností. Nedostatky průběžně odstraňuje v návaznosti na přidělený rozpočet.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou ve sledované oblasti velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací program

Výuka na prvním i druhém stupni školy probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola.

Na prvním stupni jsou pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zpracovány kvalitní individuální vzdělávací programy. Na druhém stupni nejsou pro tyto žáky individuální plány v písemné podobě zpracovány.

Výuka je v souladu se schválenými učebními dokumenty.

Škola vyučuje podle platných učebních dokumentů. Úpravy učebního plánu respektují podmínky stanovené vzdělávacím programem. Porovnáním učebního plánu s rozvrhem hodin sledovaných předmětů byl zjištěn soulad. Z tematických plánů sledovaných předmětů, průběhu hospitovaných hodin a kontroly zápisů v třídních knihách je zřejmé, že škola platné učební osnovy dodržuje. Zápisy v třídních knihách jsou převážně průkazné a zachycují průběh vzdělávání.

Škola vyučuje v plném rozsahu podle platných učebních dokumentů. Úpravy učebního plánu na podmínky školy jsou správné v rozsahu stanoveném učebním plánem.

Kontrola naplňování učebních osnov je průběžná a funkční. Opatření ke zjištěným nedostatkům nejsou vždy důsledná v oblasti formální pečlivosti učitelů při zápisech do třídních knih.

Kontrola v oblasti naplňování učebních osnov je funkční.

Organizace výchovně vzdělávacího procesu školy se řídí vnitřním řádem a rozvrhem hodin. Rozvrh hodin je přizpůsoben špatné dopravní obslužnosti a není vždy v souladu s požadavky obecně závazných právních předpisů. V některých dnech volitelné předměty začínají již v 6:45 hod. Z hlediska psychohygieny není vhodná pouze desetiminutová přestávka na oběd před tělesnou výchovou pro žáky 9. ročníku. Vnitřní řád školy obsahuje předepsaná ustanovení, formuluje především povinnosti žáků a organizaci chodu školy. Rodiče jsou informováni na třídních schůzkách, prostřednictvím žákovských knížek nebo, v případě potřeby, telefonicky či písemně.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovné poradenství zajišťuje poradce s předepsanou kvalifikací. Jeho činnost je zaměřena především na volbu povolání a výchovně-vzdělávací problémy žáků. Při řešení výchovných problémů spolupracuje s rodiči, pedagogicko-psychologickou poradnou i policií. Kromě výchovného poradce byl jmenován i preventista sociálně patologických jevů a asistent náprav vývojových poruch učení. Výchovný poradce spolupracuje také se školním psychologem. Přes aktivní přístup školy k prevenci sociálně-patologických jevů a značnou nabídku zájmové činnosti narůstá počet žáků s výchovnými problémy. Spolupráce s rodiči není v některých případech efektivní. Situaci škole komplikuje i benevolentní přístup veřejnosti a kompetentních orgánů k prodeji tabákových výrobků a alkoholických nápojů nezletilým žákům. Opatření, která škola využívá v souladu s obecně závaznými právními předpisy, se u některých jedinců míjejí účinkem.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na prvním stupni základní školy

V průběhu inspekční činnosti byly hospitovány předměty český jazyk ve 3. a 4. ročníku a ve speciální třídě, prvouka v 1. a 2. ročníku, přírodověda v 5. ročníku a vlastivěda ve 4. ročníku. Výuka ve všech ročnících probíhala v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Vzdělávací cíle byly vhodně a přiměřeně stanoveny vzhledem k aktuálnímu stavu třídy, individuální vzdělávací potřeby žáků byly respektovány. Učivo na sebe vzájemně navazovalo, bylo kontinuálně propojeno, nedocházelo k obsahové duplicitě v jednotlivých ročnících. Příprava na výuku byla pečlivá a promyšlená, probírané učivo navazovalo na předcházející témata. Učební plány a učební osnovy byly plněny.

Výuku zajišťovalo 13 učitelek, všechny splňovaly podmínku odborné a pedagogické způsobilosti, což se projevilo ve věcně a odborně správném vedení výuky.

Učebny, ve kterých sledovaná výuka probíhala, byly vybavené velikostí odpovídajícím školním nábytkem. Ve výuce byly využívány názorné pomůcky, učebnice, didaktická technika, encyklopedie a doplňková literatura, tabule a učitelkami vlastnoručně připravované materiály ke skupinové a samostatné práci. Při výuce českého jazyka ve speciální třídě byly využity i počítačové programy.

Všechny třídy prvního stupně jsou pro výuku velmi podnětné, estetické působení však snižuje vzhled školního nábytku, který je v některých učebnách opotřebovaný.

Organizace vyučování i zvolené metody a formy práce ve sledovaných předmětech směřovaly ke splnění vzdělávacích cílů. Ve výuce byly vhodně zastoupeny aktivní činnosti žáků. Ti měli možnost hledat, objevovat a ke svým zjištěním používat různé informační zdroje a postupy při plnění úkolů. Vhodně a účelně byly využívány i prvky dramatické výchovy.

Ve výuce českého jazyka byly rozvíjeny prostředky jazykové komunikace, bylo dbáno na správné vyjadřování a osvojování základů gramatického systému jazyka, techniky psaní a čtení včetně čtení s porozuměním. Pro žáky se speciálními poruchami učení je zavedena výuka českého jazyka ve speciální třídě, kde žáci probírají stejné učivo jak žáci v normálních třídách, ale pracují odlišnými metodami a formami práce a v pomalejším tempu. Velký důraz je kladem na prožitek a pocit úspěšnosti všech žáků.

Ve vlastivědě a přírodovědě byla u žáků rozvíjena schopnost pozorovat, analyzovat, srovnávat, pojmenovávat věci, místa a děje a souvisle o všem vyprávět. Žáci si utvářeli kladný vztah k přírodě, zdravému způsobu života i ochraně životního prostředí.

V prvouce si žáci osvojovali schopnost vnímavě sledovat život kolem sebe a učili se vyjadřovat své vlastní názory v přiměřené mezilidské komunikaci a respektovat názory druhých.

V průběhu vyučování byli žáci vhodně motivováni, ve výuce byli velmi aktivní a o nové poznatky projevovali zájem. Psychohygienu výuky byla zajištěna střídáním činností a účinnou relaxací. Didaktické zásady byly respektovány ve všech ročnících.

Vyučující uplatňovali individuální přístup k žákům. Vyučovací čas byl využit efektivně, tempo výuky bylo přiměřené.

Při průběžném i závěrečném hodnocení vyučující respektovali individuální dispozice žáků a nezapomínali ani na ocenění pokroku v učení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech prvního stupně základní školy je hodnocen jako velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a dějepisu

Všichni učitelé obou předmětů splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. K drobným odborným chybám docházelo výjimečně. Předmětová komise je ustavena pro každý předmět samostatně, spolupráce jejích členů je patrná ze stejného stylu a forem práce. Časově-tematické plány zpracovává každý učitel sám vzhledem k učebním osnovám, používaným učebnicím i časové dotaci. Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu, v letošním školním roce je český jazyk posílen o 1 hodinu v 8. ročníku a dějepis o 1 hodinu v 9. ročníku. Učební osnovy byly plněny.

Příprava učitelů byla vždy pečlivá, promyšlená, v některých případech však předimenzovaná obsahem učiva a roztržštěná mnoha různými způsoby práce. Cíle výuky byly stanoveny pouze vzhledem k obsahu učiva, navazujícím na předcházející témata. Chybělo obecné cílové zaměření, zejména pak v oblasti vytváření klíčových dovedností.

Výuka dějepisu probíhala v odborné učebně, která je vybavením a uspořádáním podnětná pro získávání a upevňování historických poznatků (obrazový materiál, synchronické tabule apod.). Výuka českého jazyka probíhala většinou v kmenových učebnách, z nichž některé byly neosobní a málo podnětné. Učitelky českého jazyka využívaly alespoň nástěnky s doplňujícími informacemi vztahujícími se k probíranému učivu. Ve výuce byly efektivně používány pomůcky z dobře vybavených sbírek kabinetů předmětů, kopírované i vlastní materiály učitelů, učebnice, mapy a atlasy, encyklopedie, slovníky, někdy i odborná literatura. Didaktická technika byla použita spíše výjimečně.

Obsah učiva byl většinou velmi dobře metodicky zpracovaný. Vhodně byla používána úvodní motivace, žáci byli aktivizováni zajímavými úkoly, pracovali samostatně i ve skupinách s různými zdroji informací. Závěry tvořili za výrazné podpory vyučujících zejména proto, že je neuměli samostatně formulovat. Srozumitelné otázky učitelů byly kladeny v logických souvislostech v přiměřeném tempu. Zábavné formy prezentace nebo opakování učiva sloužily i k relaxaci žáků. Jako efektivní se jevila práce s pojmy a s porozuměním obsahu textu žáky. Chyběla však diskuse nad problémy s argumentací a výchovné využití učiva s posilováním pozitivních hodnot.

Žáci spolupracovali s učiteli, ochotně plnili uložené úkoly. Na otázky odpovídali stručně, i když je učitelé vedli k odpovídání celou větou. Jejich vyjadřovací schopnosti byly rozvíjeny, ale jen nahodile. Výuka nebyla systematicky zaměřena na rozvoj klíčových kompetencí žáků, chybělo zejména cílené vytváření a rozvíjení jejich komunikativních dovedností.

Hodnocení žáků mělo převážně pozitivní charakter, v několika případech probíhalo i sebehodnocení žáků. Při výuce byl patrný vztah důvěry a vzájemného respektování, většinou vládla příjemná pracovní atmosféra.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a dějepisu byly velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice

Vyučující byli na výuku velmi dobře připraveni. Obsah učiva je plánován i vyučován v souladu se schválenými osnovami a hodinová dotace fyziky v jednotlivých ročnících odpovídá učebnímu plánu.

Všichni tři učitelé splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, jeden však není pro výuku fyziky aprobován. Tato skutečnost však byla nahrazována pečlivostí přípravy jednotlivých hodin. Ostatní učitelé byli rovněž velmi dobře až výborně připraveni. Personální zajištění je i přes nedostatky v metodice výuky u začínajícího učitele velmi dobré.

Ve všech hodinách, byly využívány názorné pomůcky k demonstračním i žakovským pokusům. Zpětný projektor byl využit vhodně a v přiměřené míře v jedné hodině. U

začínajícího učitele kamarádský přístup k žákům a snaha o využití netradičních forem práce /zejména skupinové/ snižovaly kázeň i efektivitu výuky. Ostatní vyučující měli hodiny metodicky velmi dobře připravené. Celkově byly zvolené vyučovací metody i organizace výuky na velmi dobré úrovni.

Odborná učebna je vybavena pracovními stolky, demonstrační katedrou s elektrickým rozvaděčem a tekoucí vodou. Stabilně je instalován zpětný projektor i promítací plátno. Sbírká pomůcek v přilehlém kabinetě umožňuje plnit vzdělávací cíle s požadovanou názorností a získávání základních laboratorních dovedností. Materiální podpora výuky má dobrou úroveň.

K motivaci žáků bylo využíváno zajímavých přírodních úkazů, hledání zákonitostí u jevů z běžného života i dosavadních zkušeností a znalostí žáků. Přínosem je množství prováděných pokusů, a to i s velmi jednoduchými a žákům dostupnými pomůckami. Součástí bylo i hodnocení znalostí a pochvaly za práci i snahu. Motivace i hodnocení měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledované výuce fyziky měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v informatice

Sledovaná informatika byla vyučována učitelkou splňující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Na výuku je velmi dobře připravená. Učivo je v souladu s osnovami a přizpůsobeno podmínkám školy.

Odborná učebna s patnácti žákovskými pracovišti je vybavena různými, většinou výkonově dosluhujícími počítači, udržovanými v chodu obětavostí vyučující. Telefonické připojení internetu hradí zřizovatel /obec/ a v době mimo vyučování žáci a případní uživatelé z řad veřejnosti, což značně omezuje jeho využití ve výuce. Personální zajištění je vynikající, materiální má vyhovující úroveň.

Pro značné rozdíly v dovednostech a znalostech žáků organizačně i obsahově náročná výuka byla většinou vedena stylem „krok za krokem“. Předností byla důkladná kontrola úspěšnosti v řešení, individuální pomoc a přiměřené tempo. Nedostatkem je však nízká efektivita pro pokročilé žáky. Probírání větších celků s množstvím informací náročných na soustředění a udržení pozornosti se ke konci hodiny projevovalo patrnou únavou. Součástí přípravy učitele před hodinou byl i zápis a názorný nákres na tabuli, který usnadňoval orientaci v probíraném učivu. U samostatných cvičení chyběly promyšlenější cíle i způsob zadání pro výraznější motivaci a u všech žáků zažití pocitu úspěšnosti s ohledem na jejich individuální schopnosti. Žáci pracovali s chutí a zájmem, hodnocení učitelem bylo přiměřené a zdůvodněné, využíváno bylo individuální pochvaly a oceňování pokroku. V pracovní atmosféře byla respektována stanovená pravidla chování i komunikace.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v informatice měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodopise

Časová dotace předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s osnovami přijatého vzdělávacího programu. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Vyučující je informován o žácích se specifickými poruchami učení.

Předmět vyučují dva pedagogové, z toho jeden splňuje pouze podmínky pedagogické způsobilosti. Materiální podmínky pro výuku jsou nadprůměrné, vyučující mohou využívat dobře vybavenou odbornou učebnu doplněnou přírodovědnou laboratoří s drobnými živočichy, o které se starají žáci v rámci přírodovědného kroužku. V učebně jsou přehledně a

logicky uspořádaný sbírkový exponát. Součástí přírodovědného komplexu je i přípravná a vlastní kabinet. Učební prostředí je podnětné a estetické.

Průběh všech sledovaných hodin byl u učitele splňujícího podmínky odborné a pedagogické způsobilosti ve všech hodinách shodný – výborná příprava i provedení, pestré střídání činností, vhodné a účelné uplatnění demonstračních pomůcek, příkladná práce s učebnicí, pečlivá písemná příprava na tabuli a na jejím základě stručné, logicky uspořádané poznámky. Citlivý přístup učitele k žákům, jeho odborně přesný, spisovný verbální projev, se adekvátně projevil na chování žáků i jejich zájmu o předmět. Časté byly vhodné motivační výzvy, vtipně a nenásilně byly uplatněny výchovné prvky. Využívání vlastních zkušeností žáků, možnost uplatnění a obhajoby vlastního názoru přispívaly k jejich aktivitě. Byla uplatněna skupinová práce stejně jako demonstrační výklad učitele se skupinou žáků při sledování přírodnin u tabule. Při klasifikovaném zkoušení byly zadávány otázky úměrné věku žáků, klasifikace byla objektivní. U druhého vyučujícího byl průběh a výsledky práce obdobné, pouze byla patrná menší jistota v odbornosti výkladu a procvičení učiva. Velmi často vyučující využívali mezipředmětové vztahy a aktualizovali učivo. V závěru hodin většinou proběhlo hodnocení práce žáků.

Žáci byli na způsob práce zvyklí, většina pracovala s chutí a zájmem. Byla respektována jejich osobnost. Cílevědomé zapojování i méně průbojných žáků do přímé práce vedlo k rozvíjení jejich komunikativních dovedností. Zdvořilý a vstřícný vztah učitelů k žákům vytvářel prostředí vzájemné důvěry.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v přírodopise byly celkově vynikající.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpise a zeměpisném semináři

Časová dotace předmětu byla v souladu se schváleným učebním plánem. Členění učiva do jednotlivých ročníků v tematických plánech odpovídalo učebním osnovám zvoleného vzdělávacího programu. V době konání inspekce se výuka shodovala s tímto časovým rozvržením. Stanovené výukové cíle byly v souladu s učebními osnovami. Sledované hodiny byly pečlivě připravené a navazovaly na předcházející učivo.

Výuku zeměpisu zajišťují tři učitelé splňující podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na druhém stupni základní školy. Ta probíhala v odborné učebně zeměpisu, jejíž výzdoba a úprava byla zaměřena k probíraným zeměpisným tématům. Zařazení demonstračních materiálů (nástěnné mapy, nakopírované materiály, přírodniny, žákovské a demonstrační globusy, encyklopedie) bylo většinou vhodné, didaktická technika nebyla využita. Vybavení kabinetu odpovídá velikosti školy i zvolenému vzdělávacímu programu.

Na výuku se vyučující pečlivě připravovali, ale výsledek vždy neodpovídal vynaložené námaze. Práce ve většině hodin byla založena na práci žáků s učebnicí, mapou, připraveným materiálem a spíše samostatným vyvozením nových údajů, pojmů nebo vztahů. V části hodin se tento záměr zdařil, v části bylo zadáno neúměrně mnoho úkolů, a tak nezbyl čas na zkontrolování správnosti řešení a zejména na procvičení a upevnění nové látky. V některých hodinách byly rozdíly v důrazu na základní učivo a především v zapojení žáků při vyvozování a procvičování nového učiva. Tam, kde byly úkoly volené tak, aby byly přístupné i průměrným nebo pomalejším žákům, byla jejich aktivita i celkový zájem vyšší. Nové učivo vždy vhodně navazovalo na předcházející látku. V části hodin se pracovalo s tematickými mapami, žáci měli způsob práce dobře osvojený a bylo patrné, že takto pracují pravidelně. Mimořádně zdařilý byl průběh zeměpisného semináře. Vyučující vzhledem k nepříznivému počasí aktuálně změnila zaměření hodiny a využila prostor školy (učebna, respirium) k procvičování učiva. Žáci pracovali ve skupinách, práce je bavila, atmosféra byla pracovní.

V jednom případě bylo aktuální dění využito k úvodní motivaci. V průběhu hodin vyučující využívali zkušeností žáků, látku aktualizovali, uváděli příklady z praxe. Ústní klasifikované

zkoušení neproběhlo v žádné ze sledovaných hodin. Vyučující získali pouze několik pomocných známek za práci žáků v hodině. Závěrečné zhodnocení většinou nebylo provedeno.

Dohodnutá pravidla jednání byla známá a žáky akceptovaná. Jejich osobnost byla respektovaná. V hodinách byl otevřen prostor pro diskusi a názory žáků, v části převládá projev učitele. Aktivita žáků nebyla příliš vysoká, ale při přímé práci vesměs projevovali dobré vědomosti. V jedné ze sledovaných hodin se projevíly kázeňské problémy a vyučující je jen s obtížemi zvládala.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v zeměpise a zeměpisném semináři měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání v tělesné výchově

Plánování předmětu v časově tematických plánech neplní požadavek osnov na rozdělení tematických celků do jednotlivých ročníků. Plánování je rámcové a v některých oblastech formální. Ve smyslu obecně závazných právních předpisů odborně a pedagogicky nezpůsobí učitelé se na výuku připravovali, ne vždy však s odpovídajícím výsledkem. Neodbornost se projevovala především při výuce tělesné výchovy chlapců. Spoléhání na přirozenou potřebu pohybu žáků se ukázalo být neúčinnou motivací. Na málo účinné rozcvičení navazovalo špatně promyšlené cvičení na stanovištích. Při výuce přeskočilo podle neefektivní metodiky nebyla poskytována pomoc ani záchrana. Při výuce pohybových dovedností byla využívána výhradně komplexní metoda. Řízení výuky bylo nedůsledné, málo důrazné, hodnocení žáků nevýrazné a málo motivující. Někteří žáci nedodržovali pravidla efektivní komunikace, byli neukáznění, neměli vytvořeny základní etické normy, chovali se hrubě.

Výuka dívek byla odborně dobře vedena. Převážně účelně promyšlená organizace hodiny vytvářela pro výuku jednotlivých dovedností dostatečně motivující prostředí. Žákyně cvičily s chutí, komunikovaly v rámci dohodnutých pravidel a vyučující jim poskytovala průběžnou zpětnou vazbu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v tělesné výchově je hodnocen jako dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání v občanské a rodinné výchově

Předměty vyučuje sedm vyučujících, z nichž dva nesplňují požadavky obecně závazných právních předpisů na odbornou a pedagogickou způsobilost. Výuka předmětu probíhá podle rámcově zpracovaných časově-tematických plánů. Názvy témat v plánech většinou odpovídají názvům uvedeným v učebních osnovách. V třídních knihách jsou některá témata zapisována nepřesně jako názvy kapitol z učebnice. Bezprostřední příprava učitelů byla pečlivá, ale někdy nevhodná motivace žáků při zadávání konkrétních úkolů snižovala účinnost jinak dobře volených forem práce. Frontální výuka se střídala s prací ve skupinách, individuálním zpracováním úkolů a činnostním učením. Ze sledované výuky měla velmi dobrou úroveň využití metod a forem práce jediná hodina občanské výchovy. Ostatní sledovaná výuka měla průměrnou a podprůměrnou účinnost. Někteří učitelé neměli přirozenou autoritu a váhavá organizace činností vytvářela vhodné prostředí pro neukázněnost žáků. Především ta se podílela na nízké efektivitě vyučovacího procesu, při kterém žáci nedodržovali základní pravidla komunikace. Hodnocení vědomostí žáků probíhalo průběžně, ale ve většině sledované výuky nebylo pro žáky příliš velkou motivací.

Třídy byly uklizené, čisté, ale prostředí strohé, neosobní. Lavice žáků v navštívených třídách byly popsáné, neestetické, ale funkční.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v občanské a rodinné výchově je hodnocen jako dobrý.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Výsledky školy jsou sledovány z hlediska prospěchu žáků v jednotlivých předmětech a chování a ve školních vzdělávacích i sportovních soutěžích. Přehled je uveden ve Výroční zprávě školy. Velmi dobré výsledky v soutěžích na jedné straně a poměrně vysoký počet žáků se sníženým stupněm hodnocení chování (31 žáků 2. stupeň, 8 žáků 3. stupeň) jsou v přímém rozporu. Škola využívá i komerčně zpracované testy – výsledky analyzuje a přijímá opatření.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

V průběhu inspekce proběhlo ve škole tematické zjišťování z oblasti výchovy a vzdělávání k lidským právům a toleranci. Výsledky budou zpracovány v celostátním měřítku a zveřejněny v souhrnné zprávě.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje o škole uvedené v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení nejsou v souladu s údaji ve zřizovací listině. Ve zřizovací listině je k názvu školy „Masarykova základní škola Horní Bříza, okres Plzeň-sever“ připojeno ještě "příspěvková organizace".

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Dohody o pracovní činnosti zaměstnanců os. č. 10 405, 12 816, 12 792, 15644, 114, 43 420 a 7 584
2. Doklady o odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků os. č. 6 217, 22 491, 46 196, 12 498, 12 803, 12 816, 12 202, 12 701, 16 167, 41 338, 114, 18 037, 18 347, 35 847, 22 357, 2 496, 39 564, 41 357, 43 420, 23 808, 39 484, 110, 28 038, 28 227, 28 074, 35 958, 12 371, 1 702 a 17 740
3. Jednací řád pedagogické rady ze dne 22. 6. 1998
4. Kniha pošty za rok 2002
5. Kritéria pro stanovení zvláštních příplatků v Masarykově základní škole Horní Bříza, okres Plzeň-sever pro r. 2003 vydaná ředitelem školy
6. Organizační řád Masarykovy základní školy Horní Bříza, okres Plzeň-sever ze dne 22. června 1998
7. Pracovní náplň ředitele základní školy ze dne 1. 3. 1999
8. Pracovní řád ze dne 21. srpna 2003
9. Provozní řád školní jídelny Masarykovy základní školy Horní Bříza, okres Plzeň-sever ze dne 1. září 2003
10. Přehledy výchovně vzdělávací práce ve školní družině ŠD I., ŠD II. a ŠD III – školní rok 2003/2004, přihlášky do školní družiny – školní rok 2003/2004
11. Přehledy výpočtu započítané praxe do 30-09-2003, doklady o dosaženém vzdělání, osobní dotazníky, pracovní náplně, pracovní smlouvy (uzavřené s Masarykovo základní školou Horní Bříza, okres Plzeň-sever a jejími právními předchůdci), platové

výměry zaměstnanců os. č. 35 789, 36 216, 35 958, 36 233, 12 371, 39 594, 39 304, 6 217, 22 491, 8 849, 8 918, 12 498, 12 803, 12 202, 12 817, 12 697, 12 701, 15 635, 16 167, 41 338, 100, 17 740, 18347, 1 702, 36 233, 36 064 a 46 196

12. Příloha: V. Organizačního schéma školy /školní rok 2003/2004
13. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení Masarykovy základní školy Horní Bříza, okres Plzeň-sever do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 11 483/03-21 ze dne 5. 2. 2003
14. Rozvrh hodin a učební plán školy na školní rok 2003/2004
15. Tematické plány hospitovaných předmětů
16. Třídní knihy tříd: I. A, I. B, II. A, II. B, III. A, III. B, IV. A, IV. B, IV. C, V. A, V. B, V. C, VI. A, VI. B, VI. C, VII. A, VII. B, VII. C, VIII. A, VIII. B, VIII. C, IX. A, IX. B a IX. C – školní rok 2002/2003 a 2003/2004
17. Třídní výkazy tříd: I. A, I. B, II. A, II. B, III. A, III. B, IV. A, IV. B, IV. C, V. A, V. B, V. C, VI. A, VI. B, VI. C, VII. A, VII. B, VII. C, VIII. A, VIII. B, VIII. C, IX. A, IX. B a IX. C – školní rok 2003/2004
18. Vnitřní řád školy schválený pedagogickou radou dne 31. 8. 2001
19. Výkaz Škol (MŠMT) V3-01 o základní škole podle stavu k 30. 9. 2003 ze dne 2. 10. 2003
20. Výkaz Škol MŠMT V 17-01 o společném stravování dětí a mládeže podle stavu k 15. 10. 2002 ze dne 16. 10. 2002
21. Výroční zpráva školy 2002/2003
22. Zápis z pedagogické rady ze dne 24. 4. 2003 a 19. 6. 2003
23. Záznamy z kontrolní a hospitační činnosti ředitele školy za školní rok 2002/2003
24. Zprávy z kontrol, revizí a z odborných prohlídek, doklad o odstranění závad zjištěných kontrolou, revizí a odbornou kontrolou
25. Zřizovací listina Masarykovy základní školy Horní Bříza, okres Plzeň-sever vydaná Městem Horní Bříza pod č. j. 3/2002 dne 26. 9. 2002

ZÁVĚR

Základní škola využívá v rámci možností odbornost učitelů, jejich zaměření a schopnosti. Umožňuje jejich další vzdělávání. Pro některé předměty se však nedaří zajistit učitele s potřebnou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Četnost a kvalita kontrolní a hospitační činnosti je mimořádná, analyzuje nedostatky a přijímá opatření k jejich odstranění. Materiální podmínky školy jsou velmi dobré. Umožňují plnit zvolený vzdělávací program. Na hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání měla vliv současná personální situace. Škála hodnocení předmětů byla široká, od hodin vynikajících až po uspokojivé. Většina výuky byla pečlivě připravena. Využití názorných pomůcek se výrazně lišilo podle jednotlivých předmětů, didaktická technika byla využita v průběhu inspekce v menší míře. Vyučující učivo převážně vhodně aktualizovali, využívali mezipředmětové vztahy. Komunikace mezi učiteli a žáky byla ve většině hodin velmi dobrá, nekázeň v některých sledovaných hodinách negativně ovlivnila výsledky a průběh výuky. Přes širokou nabídku zájmové činnosti, mimoškolních akcí a soustavnou práci školy v oblasti prevence sociálně-patologických jevů se nedaří zabránit vzrůstajícímu počtu kázeňských přestupků.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

		Razítko
Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Ondřej Kožíšek	Kožíšek v. r.
Členové týmu	PaedDr. Věra Abelová	Věra Abelová v. r.
	Mgr. Jan Havránek	Jan Havránek v. r.
	Mgr. Jarmila Mrázková	Jarmila Mrázková v. r.
	Ing. Mgr. Ivan Veselý	Ing. Veselý v. r.

Další zaměstnanci ČŠI Jana Bradová
Marie Hanzlíčková
Ing. Július Slávik
Ivana Vildmanová

V Domažlicích dne 26. listopadu 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 17. prosince 2003

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu
Titul, jméno a příjmení

Ladislav Čása

Razítko

Podpis

L. Čása v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI Domažlice, Branská 5, 344 01 Domažlice. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Městský úřad Kralovice – odbor školství	31. prosince 2003	d1-1094/03-2159
Zřizovatel	31. prosince 2003	d1-1093/03-2159

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.